

Brusel 12. prosince 2022
(OR. en)

15754/22

Interinstitucionální spisy:
2021/0425(COD)
2021/0424(COD)

ENER 668
ENV 1266
CLIMA 652
IND 541
RECH 650
COMPET 1008
ECOFIN 1293
CODEC 1950

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1
Předmět:	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem, s plyny z obnovitelných zdrojů a s vodíkem Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o vnitřním trhu s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem (přepracované znění) – zpráva o pokroku

Delegace naleznou v příloze zprávu o pokroku týkající se výše uvedených návrhů, která má být předložena na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) dne 19. prosince 2022 s cílem vyzvat Radu, aby ji vzala na vědomí.

Za vypracování této zprávy odpovídá předsednictví a nejsou jí dotčeny konkrétní body zájmu ani další příspěvky jednotlivých delegací. Zpráva uvádí dosud vykonanou práci v přípravných orgánech Rady a současný stav posuzování výše uvedených návrhů.

PŘÍLOHA

Informace předsednictví o pokroku dosaženém při posuzování návrhů směrnice a nařízení o vnitřním trhu s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem

I. ÚVOD

- 1) Dne 15. prosince 2021 předložila Komise návrh směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem a návrh nařízení o vnitřním trhu s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem, které tvoří nový rámec EU pro dekarbonizaci trhů s plynem, podporu vodíku a snížení emisí metanu.
- 2) Cílem balíčku pro dekarbonizaci trhů s vodíkem a plynem je umožnit dekarbonizaci spotřeby zemního plynu, vytvořit regulační rámec pro vodíkovou infrastrukturu a trhy a integrované plánování sítí. Rovněž se tímto balíčkem stanoví pravidla pro spotřebitele a posiluje bezpečnost dodávek.
- 3) Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko k návrhu dne 19. května 2022 a Evropský výbor regionů vydal stanovisko dne 12. října 2022.
- 4) V Evropském parlamentu je výborem příslušným pro oba návrhy Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE). Zpravodajem jmenovaným pro nařízení je poslanec Evropského parlamentu Jerzy Buzek (PPE, Polsko) a pro směrnicí poslanec Evropského parlamentu Jens Geier (S&D, Německo).

II. AKTUÁLNÍ STAV

- 1) V červenci 2022 zahájilo české předsednictví jednání o návrzích v rámci Pracovní skupiny pro energetiku. Na základě prvních výsledků těchto jednání předložilo předsednictví dne 9. září 2022 první revizi nařízení i směrnice. V Pracovní skupině pro energetiku následovala další technická jednání o uvedené první revizi.

Návrhy byly projednány rovněž na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) dne 25. října 2022 v Lucemburku, přičemž hlavní pozornost byla věnována klíčovým a citlivým prvkům, jimiž jsou zejména:

- I. časový rámec rozvoje trhů s vodíkem a vertikální oddělení provozovatelů vodíkových sítí;
 - II. přeshraniční sazby ve vodíkových sítích a slevy u sazeb na plyny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové plyny v plynárenské soustavě a
 - III. přimíchávání vodíku do plynárenské soustavy.
- 2) Ministři poskytli předsednictví politické pokyny a stanovili směr pro další práci. Předsednictví následně dne 23. listopadu 2022 navrhlo druhou revizi nařízení a směrnice, která byla projednána v Pracovní skupině pro energetiku a dne 7. prosince 2022 ve Výboru stálých zástupců. Členské státy obecně podpořily způsob, jakým byla ve druhé revizi návrhů zohledněna politická rozprava v rámci Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, a vyjádřily několik dalších obav, které je třeba vzít v průběhu další práce na daných právních předpisech v potaz. Dne 12. prosince 2022 byla delegacím zaslána třetí revize, která je uvedena v dokumentech 15919/22 a 15920/22. V rámci třetí revize se předsednictví zabývalo výsledky nedávných rozprav, jakož i řadou technických změn, které zohledňují připomínky, jež členské státy předložily písemně, a opravu Komise (dokumenty 15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 a 15096/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1), jak byla vydána dne 23. listopadu 2022. Všechny delegace si ponechávají ke znění výhradu přezkumu nebo výhradu parlamentního přezkumu a ustanovení obou návrhů stále ještě analyzují.

III. HLAVNÍ OTÁZKY

- 1) Hlavní politické prvky, jež byly řešeny v návaznosti na zasedání Rady pro energetiku konané dne 25. října 2022

a) Vertikální oddělení provozovatelů vodíkových sítí

Původní návrhy Komise na vertikální oddělení provozovatelů vodíkových sítí v článku 62 směrnice zahrnovaly ukončení uplatňování modelu oddělení nezávislých provozovatelů přepravních soustav (dále jen „ITO“) do konce roku 2030 a dostupnost modelu nezávislých provozovatelů soustav (dále jen „ISO“) a modelů ITO pouze v případě vodíkových sítí, které ke dni vstupu balíčku týkajícího se zemního plynu v platnost patřily vertikálně integrovaným podnikům. REV 3 již neobsahuje datum ukončení uplatňování modelu oddělení ITO ani výslovně formulovanou možnost, aby Komise přezkoumala proveditelnost modelu oddělení ITO do roku 2031, zároveň bylo vypuštěno časové omezení pro uplatňování modelu oddělení ISO. Model oddělení vlastnictví byl zachován jako standardní model oddělení. Provozovatelé vodíkových sítí mohou rovněž využívat výjimek v případě stávajících vodíkových sítí a zeměpisně vymezených sítí (články 47 a 48 směrnice), jejichž uplatňování bylo v REV 3 zjednodušeno a usnadněno.

b) Uspořádání trhu s vodíkem a ukončení přechodné fáze

Návrhy Komise zahrnovaly fázi rozmachu, v jejímž rámci se mají trhy s vodíkem rozvíjet do roku 2030 a po jejímž skončení by se uplatňovala podrobnější pravidla. Aby se zohlednila nejistota, která je s rozvojem nově vznikajícího trhu s vodíkem spojena, bylo toto datum obecně odloženo na rok [2035]. To mimo jiné znamená, že ustanovení o zavedení regulovaného přístupu třetích osob k vodíkovým sítím (článek 31 směrnice), jakož i o novém uspořádání trhu s vodíkem, v jehož rámci by se neuplatňovaly žádné sazby za přístup v propojovacích bodech mezi členskými státy (článek 6 nařízení), nabudou spolu s dalšími ustanoveními účinku až na konci přechodné fáze, a to k 1. lednu 2036.

c) Slevy u sazeb za plyny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové plyny v plynárenské soustavě

Do článku 16 nařízení bylo zavedeno rozlišení mezi slevami u sazeb za plyny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové plyny v plynárenské soustavě se sazbami, v rámci kterého se na plyny z obnovitelných zdrojů vztahují slevy ve výši [100 %] a na nízkouhlíkovými plyny sleva ve výši [75 %]. Byla výslovně zavedena možnost, aby vnitrostátní regulační orgány rozhodly o snížení či neuplatnění slev u sazeb za vtlačení ze zařízení pro výrobu a pro skladování, což odráží obavy těch členských států, které mají v rámci energetického mixu vysoký podíl plynů z obnovitelných zdrojů nebo nízkouhlíkových plynů nebo očekávají, že jej mít budou, nebo které by mohly mít obavy ohledně možného dopadu na přeshraniční toky. Z návrhu byly odstraněny slevy u sazeb ve vstupních a výstupních bodech do třetích zemí a z nich.

d) Přimíchávání vodíku a kvalita plynu

Maximální množství vodíku přimíchávaného do plynárenské soustavy, které jsou provozovatelé plynárenských přepravních soustav povinni v propojovacích bodech přijmout, a to v relevantních případech v návaznosti na postup pro řešení sporů stanovený v článku 19 nařízení, byla změněna z 5 % na [2] %. Toto snížení odráží skeptický postoj několika členských států vůči přimíchávání vodíku a zároveň zajišťuje ničím neomezované přeshraniční toky plynu. Nařízení zachovává harmonizovaný přístup k řízení kvality plynu a k řešení sporů, což mnoho členských států uvítalo.

e) Nízkouhlíkové plyny

Do směrnice byl vložen nový článek 8a, poté co na říjnovém zasedání Rady pro energetiku značný počet členských států o takové ustanovení požádal s cílem vyjasnit možnost, aby členské státy používaly pro splnění cílů dekarbonizace nízkouhlíková vodíková a nízkouhlíková paliva. Stejný počet členských států se však rovněž chce zaměřit na plyny z obnovitelných zdrojů.

2) Třetí revize obsahuje následující hlavní změny:

- Do nařízení byl vložen nový bod odůvodnění 74a, který předpokládá, že se členské státy mohou v zájmu zajištění bezpečnosti dodávek rozhodnout, že přijmou přiměřená opatření, aby ve vstupních bodech ze třetích zemí a v terminálech LNG dočasně předem omezily podávání nabídek na kapacitu jakýmkoli jediným uživatelem soustavy.
- Doplnující formulace v článku 20b nařízení týkajícím se společných specifikací pro biometan objasňuje oblast působnosti tohoto článku.
- Článek 54 nařízení byl pozměněn, aby se zabránilo tomu, že první aktéři budou mít monopol na vypracování pravidel trhu s vodíkem / kodexů sítě v rámci sítě ENNOH. V 56. bodě odůvodnění byly navrženy příslušné změny s cílem uvést jej do souladu s tímto článkem.
- Do článku 67 (odst. 4, 9 a 11) nařízení bylo vloženo rozsáhlejší doplnění odrážející opravu 15096/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1.
- 70. bod odůvodnění směrnice nyní objasňuje, že ustanovení o horizontálním oddělení zakotvená v článku 63 směrnice neznamenaají funkční oddělení, a proto lze plně zachovat synergie mezi provozovateli sítí, například sdílením služeb a správních struktur.
- V článku 8a směrnice týkajícím se úlohy nízkouhlíkového vodíku v rámci plnění cílů dekarbonizace byla tato ustanovení vložena do hranatých závorek, aby bylo možné vést další jednání s cílem nalézt kompromis.
- Ustanovení čl. 46 odst. 2 směrnice bylo změněno tak, aby měly členské státy volnost rozhodnout, že svěří odpovědnost za budování přeshraničních propojení pouze některým provozovatelům vodíkových sítí.
- V článku 62 směrnice bylo odstraněno časové omezení dostupnosti modelu oddělení ISO pro provozovatele vodíkových sítí.
- Článek 80 směrnice byl změněn s cílem upravit okolnosti, za nichž se členské státy, které nejsou přímo připojeny k propojené soustavě jakéhokoli jiného členského státu, mohou odchýlit od konkrétních ustanovení směrnice.

3) I když bylo dosaženo významného pokroku, ještě je třeba vykonat určitou práci. Ta na základě diskusí, které během českého předsednictví proběhly, zahrnuje mimo jiné tyto body:

- sladění ustanovení o bezpečnosti dodávek v článku 67 přepracovaného nařízení s novými ustanoveními dohodnutými v paralelních oblastech činnosti, včetně nařízení o uskladňování zemního plynu (nařízení (EU) 2022/1032) a navrhovaného nařízení o solidaritě (COM(2022) 549 final) a nařízení o intervenci v mimořádné situaci (COM/2022/473 final). Bude třeba zvážit, do jaké míry a jakým způsobem by nová dohodnutá práva a povinnosti měly být pro dlouhodobé účely začleněny do nařízení o bezpečnosti dodávek plynu;
- zajistit, aby pravidla týkající se přístupu a připojení k vnitrostátním plynárenským soustavám umožňovala postupné ukončení využívání zemního plynu a zároveň odpovídajícím způsobem chránila práva spotřebitelů;
- vyjasnění článku 14 směrnice o občanských energetických společnostech, jeho úlohy a provázanosti s občanskými energetickými společnostmi zřízenými směrnicí 2019/944 a společnostmi pro obnovitelné zdroje zřízenými podle směrnice 2018/2001;
- další rozpracování možnosti přijmout přiměřená opatření s cílem dočasně předem omezit podávání nabídek na kapacitu ve vstupních bodech ze třetích zemí a v terminálech LNG;
- komplexní diskuse s cílem pokračovat v hledání řešení, pokud jde o úlohu nízkouhlíkového vodíku v rámci plnění cílů dekarbonizace podle článku 8a směrnice.

IV. ZÁVĚR

1) Rada se vyzývá, aby vzala na vědomí zprávu o pokroku, kterou poskytlo předsednictví.